

Remissvar Regler och rekommendationer för skogsbränsleuttag och kompensationsåtgärder "2018/4785" Skogsstyrelsen

BirdLife Sverige lämnar följande synpunkter på remissen kring skogsbränsle. Föreningen är även engagerade i samverkansarbetet kring målbilder för god miljöhänsyn där en målbild om GROT-uttag är planerad att initieras under 2019. Föreningen får därmed möjlighet att återkomma med synpunkter även i detta sammanhang framöver.

BirdLife Sverige konstaterar att både kunskapsunderlaget och vägledningen innehåller mycket bra rekommendationer, t.ex. kring åtgärder under häckningstid vilket vi stödjer helt. Vi bekymrar oss över att obalansen mellan GROT-uttag och askåterföring är mycket stor, särskilt i södra och mellersta delarna av landet. Vi skulle gärna på sikt se en askåterföringsplikt för att motverka detta. En sådan plikt borde primärt införas i de län där obalansen mellan uttag och återföring är som störst och där näringsobalansen är som störst. (se bilaga)

BirdLife Sverige hänvisar i övrigt till de skrivningar som finns kring GROT i certifieringssystemet FSC där föreningen är verksam, se nedan (indikatorer i fet text innebär skall-krav). Föreningen menar att GROT-uttag är en så generell åtgärd att samma regler borde gälla oavsett om aktuell skogsmark är certifierad eller inte. Det borde ligga i varje skogsägars intresse att marken fortsatt skall innehålla tillräcklig mineralnäringssämnen och motståndskraft mot försurning för att på sikt behålla en fortsatt långsiktig tillväxt av skogen.

10.11.1 Grot av gran, tall och björk får tas ut där effekterna på markens produktionsförmåga är liten, förutsatt att minst 20 % av groten lämnas kvar.

RIKTLINJER 10.11.1: Grot behöver inte lämnas:

- a) av främmande trädslag,
- b) med hänsyn till friluftsliv och rekreation,
- c) i samband med skötsel i syfte att skapa lövdominerade bestånd eller skogsbete/hagmarksbete,
- d) där kvarlämnad grot motverkar naturvårdsmålet.

VÄGLEDNING 10.11.1: Vid föryngringsavverkning lämnas gärna högar av grot i solexponerade lägen och/eller i anslutning till annan sparad hänsyn.

10.11.2 Grotuttag av andra trädslag än gran, tall, björk och främmande trädslag undviks.

RIKTLINJER 10.11.2: Grot av dessa trädslag får tas ut vid naturvårdande skötsel eller i lövdominerade produktionsbestånd förutom om beståndet kan förväntas ha höga värden för

vedlevande skalbaggar knutna till lövträd. Tillräckligt med grot lämnas för att uppnå naturvårdsmålet för beståndet.

10.11.3 Hänsyn tas till vedlevande skalbaggar genom anpassad lagring och flisning av grot.

VÄGLEDNING 10.11.3: Om vältor, speciellt ädellövsvältor, blivit liggande över sommaren är det viktigt att lyfta bort och lämna kvar det översta lagret ris vid uttag¹. För ytterligare vägledning se Skogsstyrelsens publikation: Hänsyn vid uttag av grot.

10.6.7 Vid askåterföring följs Skogsstyrelsens rekommendationer.

Specifika kommentarer:

På sidan 21 står att: "Diken ansluter ofta till vattendrag nedströms. Därför bör en askfri zon även lämnas mot diken som är vattenförande en stor del av året. Bredden på den askfria zonen mot diken behöver dock inte vara större än 10 meter."

BirdLife Sverige anser att detta ändras till 25 meter, med följande motivering:

1. Diken utgörs i grunden ofta av tidigare rätade, fördjupade och modifierade bäckar. Det finns ingen av SKs godkänd uttolkning vad som skiljer en bäck och ett dike mer än att en rätad bäck är just ett dike. Detta t.o.m. om det rinner mellan två sjöar! Diken mynnar alltid ut i vattendrag. Trots rätning och fördjupning kan en rensad bäck/eller dike/ ha kvarvarande ekologiska funktioner och värden som kan påverkas negativt av en askåterföring eller gödsling.

Få, om ens några, skogsägare, liksom SKS, har en kunskap idag vilken natur- och miljövärden som finns nedströms ett dike och därför **borde försiktighetsprincipen gälla**. Detta innebär att om man inte känner till värdena nedströms så bör åtgärden hanteras utifrån att det potentiellt finns värden och då lämna en fri zon på 25 från vattendraget.

2. Dessutom ligger ofta diken/bäckar centralt i fuktiga blöta marker, ibland med kvarvarande floravärden som kan påverkas negativt. Dessa värden finns det sällan kännedom om. Egentligen borde man helt avråda askåterföring på minerogena sedimentmarker, oavsett avstånd till vattendrag.

För BirdLife Sverige 2018-12-10

Christer Johansson, skogsansvarig

¹ Där i detta område sitter de mesta av de insekter som lagt larver i välten/utnyttjat högen som yngelmaterial.